

OSOBLIWOŚCI ORGANIZACJI CZASU WOLNEGO WŚRÓD MŁODZIEŻY

Młodzież na pierwszym miejscu stawia wartościowo zorientowaną działalność świadomości, poszukiwanie sensu życia, samodzielne uzewnętrznienie wszystkich lub przynajmniej głównych ideałów moralnych, etycznych i politycznych. Będąc u progu dojrzałości społecznej, młodzież charakteryzuje się poszukiwaniem i wybieraniem celów, dróg i perspektyw życiowych oraz środków ich realizacji. Wciąż wzrasta rola komunikacji pozarodzinnej oraz środków komunikacji masowej jako głównych źródeł wiedzy, wartości, norm, celów i zachowania. Przynależność do bardziej szerokiego kręgu wartości społeczno - kulturowych prowadzi do powstania nowych potrzeb, wartości oraz kierunków związanych z ogólnymi warunkami społecznymi.

Odmienną jakością kulturowej młodzieżowej formy spędzania czasu wolnego jest zabarwienie emocjonalne, możliwość zajmowania się ulubionym zajęciem, spotkanie się z ciekawymi ludźmi, odwiedzanie znaczących dla siebie miejsc, bycie uczestnikiem istotnych wydarzeń.

Młodzieżowa forma spędzania wolnego czasu kształtuje w młodzieży pewne nawyki i umiejętności, które później będą wpływać na jej stosunek do czasu wolnego. Właśnie na tym etapie życia w człowieku kształtuje się indywidualny styl spędzania wolnego czasu i form wypoczynku, gromadzą się pierwsze doświadczenia z zakresu organizacji czasu wolnego, powstaje skłonności do tych lub innych zajęć.

W młodym wieku kształtuje się zasada organizacji i spędzania wolnego czasu - twórcza lub na odwrót. Młodzież może interesować się podróżami, rybołówstwem, wynalazczością lub innymi zróżnicowanymi rozrywkami.

Słowa kluczowe: wypoczynek, czas wolny, młodzież, potrzeb, interesy.

FEATURES OF YOUTH LEISURE ORGANIZATION

For young people (youth) value-oriented activity of their consciousness, search for the meaning of life, self-identification of all or at least the main moral, aesthetic, political ideals are in the first place. Being on the threshold of social maturity, youth is characterized by the search and choice of goals, life perspectives and ways and means of their realization. There continues to rise the role of out of family communication, mass-media as important sources of knowledge, values, ethics, goals and behaviour. Belonging to a wider range of ethnic and cultural values leads to the appearance of new needs, value orientations and directions associated with general social conditions.

The distinctive quality of cultural youth leisure is emotional colouring, the existence of bringing into each possibility the opportunity to do favourite things, meet interesting people, visit places significant for them, be the participants of important events.

Youth leisure lays in young man/woman such habits and skills which will later fully define his/her attitude to free time. Just at this stage of a person's life the individual style of leisure and rest is produced, the first experience of organizing the free time is gained, the commitment to this or that occupation appears .

In the early years there determines the principle of organizing and spending free time - creative or vice versa.

One person will be enticed by journeys, the other – by fishing, the third – by invention, the fourth – by various entertainment.

Keywords: leisure, free time, young people, needs and interests.

Viktoria Petruk
docent Katedry
Pedagogiki Społecznej
oraz Pedagogiki Wyższej
Szkoły
Wschodnioeuropejskiego
Uniwersytetu
Narodowego
imienia Łesi Ukrainki
doktor nauk
pedagogicznych, docent
(m. Łuck, Ukraina)

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОГО ДОЗВІЛЛЯ

В молоді на перше місце виходить ціннісно-орієнтовна діяльність свідомості, пошук сенсу життя, самостійне виявлення всіх або принаймні головних моральних, естетичних, політичних ідеалів. Знаходячись на порозі соціальної зрілості, молодь характеризується пошуком і відбором цілей, життєвих перспектив і шляхів, засобів їх здійснення. Продовжує підвищуватися роль поза сімейного спілкування, засобів масової інформації, як важливих джерел знання, цінностей, норм, цілей та поведінки. Належність до більш широкого кола соціокультурних цінностей приводить до появи нових потреб, ціннісних орієнтацій, напрямків, пов'язаних з загальними соціальними умовами.

Відмінною якістю культурного молодіжного дозвілля є емоційна забарвленість, наявність привнести в кожную можливість займатися улюбленою справою, зустрічатися з цікавими людьми, відвідувати значимі для себе місця, бути учасником важливих подій.

Молодіжне дозвілля закладає в молодій людині такі звички й уміння, які потім цілком визначатимуть її відношення до вільного часу. Саме на цьому етапі життя людини виробляється індивідуальний стиль дозвілля і відпочинку, накопичується перший досвід організації вільного часу, виникає прихильність до тих чи інших занять. У молоді роки визначається і сам принцип організації й проведення вільного часу – творчий або навпаки. Одного понадять мандрівки, іншого – риболовля, третього – винахідництво, четвертого – різноманітні розваги.

Ключові слова: дозвілля, вільний час, молодь, потреби, інтереси.

Актуальність теми. У молодіжному середовищі дуже часто спалахують дискусії не тільки щодо вузькопрактичних проблем, а й з питань, пов'язаних з сенсом життя, свободою, справедливістю, пошуком щастя і гармонії, перспектив, пов'язаних з майбутнім. Ці особливості молодіжної свідомості важливо брати до уваги в культурно-дозвіллевій роботі, враховуючи специфіку молодіжної аудиторії. Разом з тим недостатня усталеність переконань, використання інформаційних суперечностей, незначний життєвий досвід, схильність до емоційного впливу, наслідування однолітків можуть стати основою негативізму, нігілізму, заперечення авторитетів, нетерпимості до інших думок.

Саме дозвілля дає можливість сучасній молодій людині розвивати багато сторін своєї особистості, навіть власний талант. Для цього необхідно, щоб до дозвілля вона підходила з позицій свого життєвого завдання, свого покликання – всебічно розвивати власні здібності, свідомо формувати себе.

Мета статті – охарактеризувати особливості молодіжного дозвілля.

Аналіз попередніх досліджень. Дозвілля як частина вільного часу, залучає молодь своєю нерегламентованістю і добровільністю вибору його різних форм, демократичністю, емоційною насиченістю, можливістю поєднати в ньому фізичну й інтелектуальну діяльність, творчу і споглядальну, виробничу й ігрову. Для значної частини молодих людей соціальні інститути дозвілля є основними джерелами соціально-культурної інтеграції й особистої самореалізації.

На сучасному етапі здійснений цілий ряд досліджень, присвячених проблемам молодіжного дозвілля К. М'яло, Б. Трегубова, А. Запесоцького, А. Файна, В. Суртаєва, В. Лисовського, А. Маршака, Л. Боженко, В. Орлова, І. Бестужев-Лади, Б. Ручкіна, В. Скороходова. Але існує і ряд невіршених проблем в області вивчення дозвілля молоді.

Виклад матеріалу. У дозвіллі реалізується одне з головних завдань особистості – всебічно розвивати свої здібності. Варто зазначити, що формування і розвиток здібностей можуть бути реалізовані лише на основі задоволення потреб.

Активне, змістовне дозвілля вимагає і певних здібностей людей. На думку багатьох вчених, дозвіллева діяльність є основою для творчої самореалізації кожної особистості впродовж усього її життя. Необхідно залучати молодих людей до творчих видів дозвіллевих занять, на забезпечення прямої участі в них кожної молодої людини, бо це є шляхом формування в юнаків і дівчат особистісних якостей, які сприяють змістовному й активному проведенню дозвіллевого часу.

Друга вимога щодо організації молодіжного дозвілля полягає в тому, що воно, безсумнівно повинно бути різноманітним, цікавим, розважальним і ненав'язливим. Тому

важливі як зміст, так і форма запропонованих занять, розваг, які мають відповідати потребам та інтересам молоді, органічно сприйматися юнаками і дівчатами.

Участь у колективах і гуртках художньої самодіяльності, клубах за інтересами, творчих об'єднаннях, у конкурсах та змаганнях допомагає формувати такі фахові, національні та соціальні риси в людини, як комунікативність, високий професіоналізм, незалежність у поглядах, вчинках, толерантність у взаєминах, милосердя, орієнтацію на здоровий спосіб життя.

Отже, набирає силу найсерйозніший спосіб проведення вільного часу, розрахований безпосередньо не на споживання, а на творення культурних цінностей – творчість. Елемент творчості містять у собі багато форм молодіжного дозвілля, причому можливості діяти відкриваються усім без винятку. Але якщо мати на увазі власне творчі форми дозвілля, то їхня суть полягає в тому, що свій вільний час люди присвячують створенню чогось нового.

На думку В. Й. Бєлецької, дозвілля молоді істотно відрізняється від дозвілля інших вікових груп через її специфічні духовні та фізичні потреби, властиві їй соціально-психологічні особливості:

1. Дозвілля молоді, меншою мірою, ідеологізоване, комерціалізоване, ніж інші сфери, піддається регулюванню, що відповідає потребам суспільства, зацікавленого у всебічно розвинутій особистості молоді людини.

2. Дозвілля молоді не обмежується чіткими рамками щодо видів зайнятості, поведінки, найбільшою мірою здатне швидко реагувати на потреби, що змінюються, і відповідати бажанням, що виникають, у молодого покоління.

3. Дозвілля молоді характеризується: підвищеною емоційністю; фізичною рухливістю; динамічною зміною настроїв; інтелектуальною сприйнятливістю; насиченістю інформацією; пошуковою активністю; розважальністю; можливістю творчості й пізнання нового [1, с. 38].

Таким чином, молодь може використати дозвілля для додаткової професійної підготовки і активної громадської діяльності, духовного розвитку і відпочинку, спілкування з друзями, розвитку своїх здібностей та пізнання чогось нового та ін.

Складні соціальні процеси, які відбуваються в суспільстві, інтенсивний ритм життя, ускладнення проблем виробничого характеру, крах звичних, а іноді й зручних стереотипів сприйняття суспільного життя, компенсується, як правило, прагненням молоді створити певний комфорт в спілкуванні не тільки в сім'ї, але й з друзями, однолітками, за місцем роботи, проживання і навчання.

Спілкування – форма дозвілля, яку молода людина потребує органічно. Тяжіння до спілкування з однолітками пояснюється потребою молоді в емоційних контактах. Ця потреба, як правило, задовольняється в середовищі подібних собі, що знаходить підтвердження в спонтанній поведінці молоді, яка охоче, ніж в будь-який інший період життя, об'єднується в групи [4].

Однією з причин набуття навичок спілкування є прагнення знайти себе в нових умовах мінливого життя, які вимагають від людей заповзятливості, ініціативи, гнучкості, професіоналізму, контакту з людьми різних професій і соціальних груп.

Отже, дозвілля з'являється в контексті реалізації інтересів особистості, зв'язаних з рекреацією, саморозвитком, самореалізацією, спілкуванням, задоволенням, оздоровленням і т.п., тобто вільний вибір особистістю дозвіллевих занять.

Крім того, у даний час уже не можна заперечувати вплив на людину різнобічного спілкування, кола друзів. І саме ці форми діяльності й складають по своїй суті основний зміст сучасного дозвілля молоді.

Таким чином, сучасні реалії молодіжного дозвіллевого простору відбивають усе різноманіття його потенціалу, оскільки в залежності від обраних видів занять, діяльності, відбувається і розвиток особистісних якостей людини, задовольняються її духовні, фізичні й інші соціально значимі потреби.

Дозвілля як фактор виховання і розвитку молоді є сферою самореалізації молоді людини, що позначається на її соціальному самопочутті і на тім, які здібності удалося розвинути молоді і яких навичок опанувати. Раціонально організована структура дозвілля молоді, таким чином, послужить заставою для її всебічного і гармонічного розвитку.

Висновок. Дозвілля молоді виступає як діяльність у вільний час (поза сферою суспільної, побутової та навчальної праці), завдяки якій особистість відновлює свою

здатність до праці і розвиває в собі ті вміння та навички, які неможливо удосконалювати у сфері трудової діяльності. Визначаючи дозвілля як діяльність, воно є не лише проведенням часу, не проста бездіяльність, а є цілеспрямованою діяльністю, яка здійснюється за певними інтересами та метою, яку ставить перед собою молода людина. Конструктивні заняття, якими може бути зайнята молода людина у вільний час мають забезпечувати засвоєння культурних цінностей, пізнання нового, формування творчого мислення, шляхом залучення до фізичної культури та спорту, туризму, хобі, подорожей, різнобічного спілкування.

Перспективи подальших досліджень полягають у обґрунтуванні методичних та практичних рекомендацій застосування різних форм та методів молодіжного дозвілля у вищому навчальному закладі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бєлецька І. В. Специфіка дозвілля в життєдіяльності молоді на сучасному етапі / І. В. Бєлецька // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 4. – С. 35 – 39.
2. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство / В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк. – К., 2006. – 208 с.
3. Воловик А. Ф. Педагогіка досуга : учебник / А. Ф. Воловик, В. А. Воловик. – М. : Академия, 1998. – 329 с.
4. Формування культури студентів вищих навчальних закладів в умовах роботи студентського клубу [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://go.mail.ru/redirect?q>

FEATURES OF YOUTH LEISURE ORGANIZATION

V. PETRUK

The relevance of the topic. Youth very often break out discussions not only with respect to vukobratovich problems, but also issues related to the meaning of life, freedom, justice, pursuit of happiness and harmony, the prospects for the future. These features of the youth consciousness it is important to consider in cultural and leisure work, given the specificity of the youth audience. However, the lack of stability of beliefs, information contradictions, a minor experience, a penchant for emotional impact, imitation of peers can be the basis of negativism, nihilism, negation of authority, of intolerance to other opinions.

It is the leisure time allows the young person to develop a side of his personality, even his own talent. This requires that the leisure he came from the position of their task in life, his calling – to fully develop their own ability to consciously shape itself.

The purpose of this article is to describe the features of youth leisure.

The analysis of the previous studies. Leisure as a part of their free time attracts young people to its neregulamentara and free choice of its various forms, democracy, emotional richness, the ability to combine it in a physical and intellectual activity, contemplative and creative, production and game. For a large part of young people's social institutions leisure are the main sources of socio-cultural integration and personal fulfillment.

At the present stage the implementation of a series of studies on youth leisure K. Myalo. Tregubova, A. Zapesotskaya, A. Beautiful B. Sortav, Lisovskaja V., A. Marshak, L. Bozhenko, V. Orlov, I. Bestuzhev-Lada, B., Ruchkina, V. Skorokhodova. But there are a number of unresolved issues in the study of leisure activities.

The presentation of the material. In the leisure program one of the main tasks of personality to fully develop their abilities. It should be noted that the formation and development of abilities can only be implemented based on the needs.

Active, meaningful leisure requires certain abilities of people. According to many scientists, the leisure activities is the basis for creative self-realization of every personality throughout her life. Need to attract young people to the creative types of recreation classes, to ensure direct participation of every young person because it is through the formation of boys and girls personal qualities that contribute to a meaningful and active carrying out of leisure time.

The second requirement for the organization of youth leisure is that it certainly should be varied, interesting, entertaining and unobtrusive. So important as the content and form of the

proposed classes, the entertainment, which must respond to the needs and interests of the youth, is organically perceived by boys and girls.

Participation in groups and Amateur art groups, clubs, creative associations, contests and competitions helps to build a professional, national and social human traits like communicativeness, professionalism, independence in opinions, actions, and tolerance in relationships, compassion, orientation to a healthy lifestyle.

So gaining strength is the most serious way of spending free time is calculated not directly on consumption, and creation of cultural values – creativity. The element of creativity encompass many forms of youth recreation, and opportunities to act open to all without exception. But if we bear in mind the actual creative forms of leisure, their essence lies in the fact that their free time people dedicate to creating something new.

According to V. Y. Beleckoy, youth leisure is significantly different from the leisure of other age groups due to its specific physical and spiritual needs, inherent socio-psychological characteristics:

1. Young people's leisure, to a lesser extent, ideologiserad, commercialised than other areas, lends itself to regulation, which meets the needs of companies interested in fully developed personality of the young man.

2. The leisure of youth is not limited to a clear framework regarding the types of employment behaviour, are most able to respond quickly to changing needs and to meet the desire arising among the younger generation.

3. The leisure of youth is characterized by: increased emotionality; physical mobility; dynamic mood swings; intellectual openness; richness of information; search activity; razvilisto; the ability of creativity and new knowledge [1, p. 38].

Thus, young people can use leisure time to provide additional professional training and social activities, spiritual development and recreation, socialize with friends, develop their abilities and learning something new etc.

Complex social processes that occur in society, intense pace of life, complication problems of an industrial nature, the collapse of the familiar, and sometimes comfortable stereotypes of public life, kompensiruet, as a rule, the young people's desire to create a certain comfort in communicating not only the family but also with friends, peers, places of work, residence and study.

Communication – a form of entertainment that a young person needs organically. The urge to communicate with their peers due to the need of youth in emotional contacts. This need is usually satisfied in an environment like myself that finds expression in the spontaneous behavior of young people who readily than in any other period of his life, combined in groups [4].

One of the reasons for the acquisition of communication skills is the desire to find themselves in the new environment the changing life that require people of enterprise, initiative, flexibility, professionalism and contact with people of different professions and social groups.

So, leisure is presented in the context of the implementation of the interests of the individual associated with recreation, self-development, self-realization, communication, fun, health improvement, etc., that is the free choice of personality and leisure activities.

In addition, currently it is impossible to deny the influence on people of diverse communication, circle of friends. And it is these forms of activity and make essentially the main content of modern leisure activities.

Thus, the modern realities of youth leisure space reflect the diversity of its potential, since depending on the chosen activities, activities, is the development of personal qualities of man, met his spiritual, physical and other socially significant needs.

Leisure as a factor of education and youth development is a field of self realization of a young person that affects their social well-being and on what abilities were able to develop young and what skills to master. Rationally organized structure of youth leisure time, thus, serve as collateral for the full and harmonious development.

Conclusion. Youth leisure time acts as an activity in free time outside the sphere of public, household and educational work), through which a person restores their ability to work and develop those skills that cannot be improved in the workplace. Defining leisure as an activity, it is not only a pastime, not a simple omission, but is a purposeful activity, which is carried out with defined interests and purpose that confronts a young man. Constructive lessons that can be occupied by a young man in his spare time to ensure the acquisition of cultural values, new

knowledge, formation of creative thinking by engaging in physical culture and sport, tourism, Hobbies, travel, versatile communication.

Prospects of further studies lie in the justification of the methodical and practical recommendations for application of different forms and methods of youth leisure in higher education.

REFERENCE:

1. Byelecicka I. V. Specyfika dozvillya v zhyttyediyalnosti molodi na suchasnomu etapi / I. V. Byelyeczka // Socialna pedagogika: teoriya ta praktyka. – 2009. – # 4. – S. 35 – 39.

2. Bochelyuk V. J. Dozvillyeznavstvo / V. J. Bochelyuk, V. V. Bochelyuk. – K., 2006. – 208 s.

3. Volovyk A. F. Pedagogyka dosuga : uchebnyk / A. F. Volovyk, V. A. Volovyk. – M. : Akademyya, 1998. – 329 s.

4. Formuvannya kultury studentiv vyshhyx navchalnyx zakladiv v umovax roboty studentskogo klubu [Elektronnyj resurs] // Rezhym dostupu : <http://go.mail.ru/redirect?>